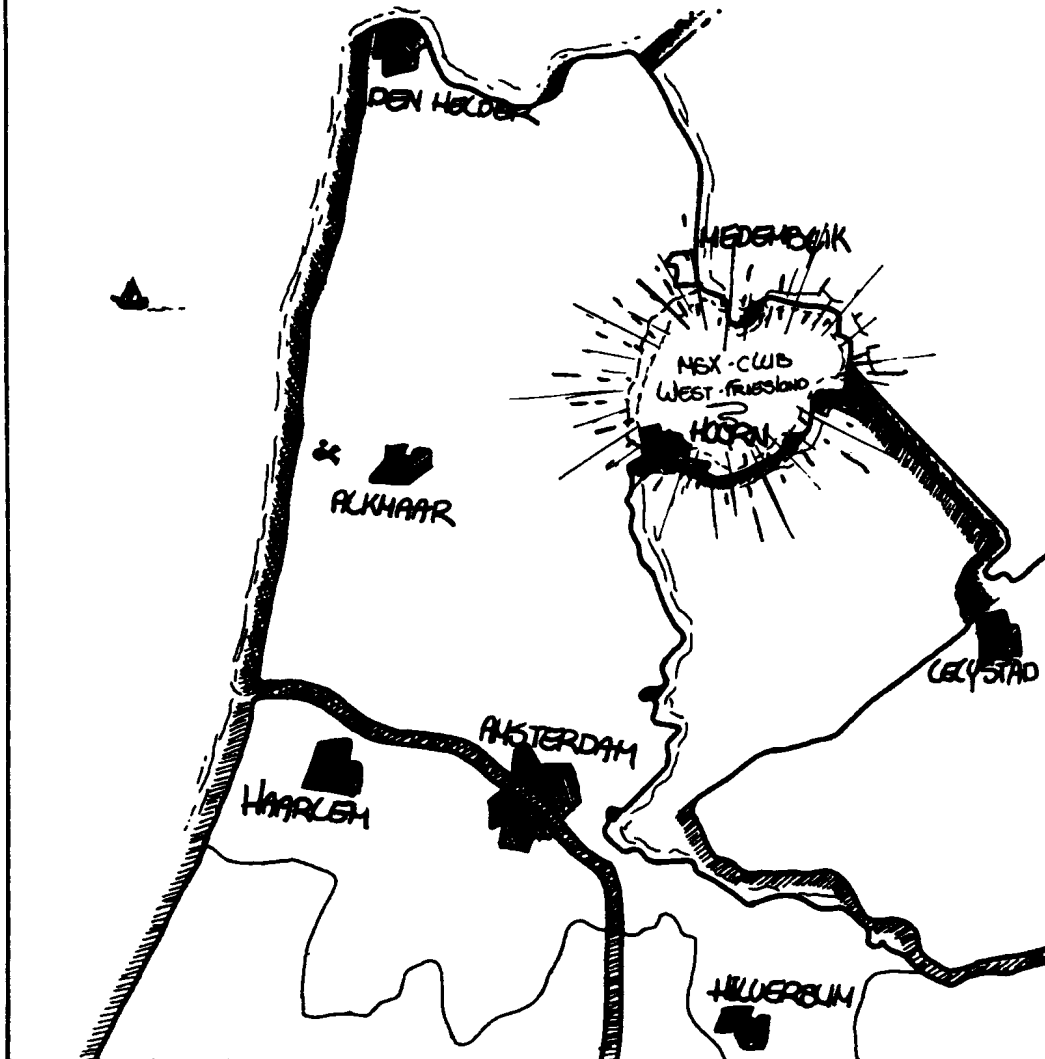

MSX I, II, II+ TURBO R - OKT-NOV. NR. 8

JAARGANG 2 - 1992

MSX CLUB

West-friesland

Original supplied by Bas Kornalijslijper
Scanned by Albert Beevendorp
Converted to PDF by HansO, 2002

REDACTIONEEL

Zandvoort (19 sept.) en Almelo (17 okt.) zijn toch altijd weer heel gezellige en drukke dagen. Ik heb weer met plezier de club gepromoot en het is goed te merken dat West-Friesland landelijk begint door te breken. Ook kunnen wij meer software uit voorraad leveren, omdat deze door andere MSX-clubs aan ons geleverd wordt.

De club blijft groeien, maar qua organisatie is het toch wel zeer triest. Op de MSX-beurs in Zandvoort was er een redelijke standbezetting maar in Almelo stond ik er alleen voor! Personen, waarvan ik hun medewerking verwachtte, schitterden door afwezigheid.

Maar goed, het nieuwe clubblad staat weer vol met leuke en interessante artikelen, een puzzel en een enquête. Wanneer U bij deze enquête de uitslag van de puzzel invult, maakt U ook nog kans op een leuke prijs.

Slechts nog één clubdag dit jaar. Deze clubdag staat in het teken van de MSX-ruilbeurs. De kerstdagen staan voor de deur en misschien is dit een leuke gelegenheid om uw kerst-inkopen te doen.

MSX-Club West-Friesland
Botter 114
1625 DH Hoorn
Tel.: 02290-70618 (na 18.00 u)
BBS: 02290-70618 (na 23.00 u)

De clubdagen zijn in het 'Buurthuis de Cogge' aan de Akkerwinde te Zwaag (vlakbij Sportcomplex de Opgang). Vanaf 12.30 u bent U welkom. Wanneer U een computer meeneemt, kunt U vanaf 12.00 u aanwezig zijn.

- Clubdag 10 - 12 december

Bas Kornalijslijper

Doelstelling:

Het bevorderen van het optimale gebruik van het MSX-systeem en de daarbij behorende soft- en hardware. Het uitwisselen van kennis en ervaring, het geven van demonstraties en het inschakelen van deskundigen. Kortom een gezellig dagje computeren met mensen met dezelfde hobby en er dan ook nog iets van opsteken.

De club kan niet aansprakelijk worden gesteld voor ingezonden stukken van één van de redactieleden. Ook niet voor de aangeboden artikelen d.m.v. advertenties.

Zonder onze toestemming mag geen artikel of een gedeelte daarvan uit deze uitgave vermenigvuldigd of overgenomen worden.

 LET OP!!!!!!
EERSTVOLGENDE CLUBDAG
OP 12 DECEMBER 1992

NIEUW IN DE PUBLIC DOMAIN-BAK: EASY/SDOS

De diskette is keurig ingedeeld in directories. In de hoofd-directory vinden we de systeemfiles en wat batch-files. Verder de sub-directories SDOS (SuperDOS), EASY en HELP. In de directory HELP staat een text-file die het programma EASY in zijn geheel documenteert, wat bij mij zeer duidelijk over kwam.

Na het intoetsen van een E in MSX-DOS 2 wordt EASY ingeladen. EASY is een grafische interface, dat wil zeggen dat alles waarvoor vroeger DOS-commando's voor ingevoerd moesten worden nu met de muis bestuurd wordt, vergelijkbaar met Hybrid van Sony of Ease van Philips. Een muis is dus een vereiste. Alle 'files' worden als iconen weergegeven die overigens ook zelf aangemaakt kunnen worden. Er zijn al vele iconen aanwezig (voor TED, DP, enz.). EASY bestaat uit een Program Manager en een File Manager. Via de Program Manager kunnen programma's worden opgestart die in logische groepen zijn verdeeld (spellen, utilities, muziek, graphics, enz.). Ook kan de gebruiker nieuwe programma's toevoegen en er een icoon bij kiezen. De iconen met de programmanamen erbij kunnen ook gesorteerd weergegeven worden. Een ander onderdeel van EASY is de File Manager. Hier kan van alles met files uitgehaald worden. Ook hier wordt bij elke file een icoon geplaatst, maar nu wordt er naar de extensies gekeken (BIN-files, BAT-files, enz.). Er kunnen files worden gekopieerd, gewist, geprint. De namen van files kunnen worden veranderd, een file kan ge-EDIT worden. De inhoud van files (meestal tekst-files) kunnen getoond worden. Een andere directory kan bekeken worden, andere diskette-eenheden (ook harde schijven) kunnen worden aangestuurd. Allerlei instellingen zijn mogelijk. Kortom: EASY is een compleet besturings-systeem dat vele mogelijkheden biedt en tevens werkt met de nieuwste hardware.

SuperDOS is een ander programma dat ook op deze disk staat. SuperDOS is vergelijkbaar met Norton Commander op de PC. Net als EASY is SuperDOS gemaakt om het werken met files aangenamer te maken. Het is echter niet grafisch en ook de muis wordt niet gebruikt. Toch is SuperDOS een heel aardig hulpje voor diegenen die niet met MSX-DOS overweg kunnen of die gewoon geen zin hebben instructies in te voeren. Naast al het standaard-gebeuren biedt SuperDOS wel opties die MSX-DOS niet heeft. Een willekeurig aantal aangewezen files kan zonder probleem gekopieerd worden en een kleine EDITOR laat ons tekst-files snel en eenvoudig veranderen. Ook waarvan je in MSX-DOS denkt: "Hoe ging dat ook al weer?", is in SuperDOS allemaal menugestuurd, dus veel eenvoudiger, zoals het 'READ ONLY' of 'HIDDEN' maken van files.

Ik kan over deze diskette niets anders dan enthousiast zijn! Verplicht voor alle DOS 2.XX gebruikers!

André Ligthart

HARDWARE-UITBREIDINGEN

Door het gebruik van nieuwe technieken is het mogelijk onze prijzen drastisch te verlagen en dankzij de grote vraag is de prijs nog meer verlaagd (okt. 1992). Uiteraard zijn deze uitbreidingen volledig betrouwbaar. Op iedere uitbreiding geven wij een half jaar garantie.

INTERNE GEHEUGENUITBREIDINGEN VOOR MSX-2 (getest op 7 MHz)

Philips 8220	naar	256 kB	f	150,--
Philips 8220	naar	512 kB	f	225,--
Philips 8230	naar	256 kB	f	150,--
Philips 8230	naar	512 kB	f	225,--
Philips 8230	naar	1024 kB	f	350,--
Philips 8235-00	naar	256 kB	f	100,--
Philips 8235-00	naar	512 kB	f	200,--
Philips 8235-00	naar	1024 kB	f	300,--
Philips 8235-20	naar	256 kB	f	125,--
Philips 8235-20	naar	512 kB	f	225,--
Philips 8235-20	naar	1024 kB	f	300,--
Philips 8245	naar	256 kB	f	125,--
Philips 8245	naar	512 kB	f	225,--
Philips 8245	naar	1024 kB	f	300,--
Philips 8250 / 8255 / 8280	naar	256 kB	f	100,--
Philips 8250 / 8255 / 8280	naar	512 kB	f	225,--
Philips 8250 / 8255 / 8280	naar	1024 kB	f	300,--
Philips 8250 / 8255 / 8280	naar	2048 kB	f	450,--

Philips 8250 / 8255 / 8280 van 256 kB naar 512 kB
(Prijs op aanvraag)

Sony F500	naar	256 kB	f	150,--
Sony F500	naar	512 kB	f	225,--
Sony F700	naar	512 kB	f	200,--
Sony F700	naar	1024 kB	f	275,--
Sony F700	naar	2048 kB	f	425,--
Sony F700	naar	4096 kB	f	725,--
Sony G900 (*)	naar	256 kB	f	250,--
Sony G900 (*)	naar	1024 kB	f	400,--

(*) = incl. slotaanpassing

INTERNE GEHEUGENUITBREIDINGEN VOOR MSX-2+ EN MSX-TURBO-R

Sanyo Wavy 70	naar	256 kB	f	100,--
Sanyo Wavy 70	naar	512 kB	f	175,--
Panasonic A1ST	naar	512 kB	f	100,--

EXTERNE MEMORY-MAPPERS UITBREIDEN. Deze memory-mappers moeten wel bij de club of bij MK Public Domain gekocht zijn.

1024 kB	naar	2048 kB	f	100,--
1024 kB	naar	4096 kB	f	300,--
2048 kB	naar	4096 kB	f	200,--

OMBOUW VAN MSX-2 NAAR MSX-2+

Philips 8235/00-8235/20-8245-8250-8255-8280	f	250,--
---	---	--------

(Bij de Philips 8280 is het niet mogelijk om op screen 12 te digitalizeren, op screen 8 is dit echter nog wel mogelijk.)
 Philips 8250/8255/8280 indien gewenst met 2/2+ schakelaar.
 Philips 8235-00/8235-20/8245 niet omschakelbaar.

Sony F700 f 250,--
 LET OP! MSX-2+ ombouw voor Sony F9, F500 en G900 is gestaakt.

Ook kunt U uw computer geschikt maken voor het gebruik van een dubbelzijdige diskdrive. Dit is inclusief disk-drive, diskrom en kabel.

Philips 8230 f 250,--
 Philips 8235-00 f 250,--
 Philips 8235-20 f 250,--

U kunt ook een tweede diskdrive in laten bouwen.

Philips 8250 f 175,--
 Sony G900 f 175,--

Externe drives met voeding en behuizing en kabel.

Philips 8230 f 250,--
 Philips 8235-00/20 f 250,--
 Philips 8245 f 250,--

(De Philips 8245 beschikt niet over een aansluiting voor een tweede drive. Voor f 50,-- heeft deze computer een aansluiting die noodzakelijk is voor een B-drive.)

Sony F500 f 250,--
 Sony F700 f 250,--
 Panasonic A1ST MSX-TURBO-R (op aanvraag)

Het is zelfs mogelijk om uw externe drive met diskinterface geschikt te maken voor dubbelzijdig gebruik. Het is mogelijk om één of twee drives in te bouwen.

Sony, Philips of JVC (1 drive) f 275,--
 Sony, Philips of JVC (2 drives) f 400,--

Overige hardware

- Turbo 7 MHz (zelf inbouwen, met beschrijving) f 65,--
- Turbo 7 MHz (laten inbouwen) f 85,--
- (Uitzonderingen: Philips 8230/8235-00/8235-20/8245)
- Schakelaar in SCC-cartridge f 10,--
- Snelle diskrom Sony HB-F700 f 25,--
- Snelle diskrom Philips NMS 8250/55/80 f 25,--
- Geluidsaanpassing voor Philips NMS 8250/55/80 i.v.m. FM-PAC en SCC. f 10,--
- Toshiba MSX-Audio met sample-chip en schakelaar f 50,--
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module f 25,--
- Hebt U een kabel nodig, geen probleem. Is deze niet in voorraad, dan wordt deze voor U gemaakt.
- Reparaties mogelijk!!!

Prijswijzigingen omhoog of omlaag onder voorbehoud!!!

TEKORT AAN KOPIJ!

Het aantal ingezonden stukjes voor ons clubblad was ditmaal erg laag. Slechts enkele lezers hebben de moeite genomen iets zinvol op papier te zetten. We doen daarom een oproep aan iedereen om eens iets te schrijven voor het clubblad. Het maakt niet eens zoveel uit wat, als het maar met MSX te maken heeft en het goed leesbaar en vooral voor iedereen (dus ook beginners) begrijpelijk is.

Wat de spelling betreft, sommige lezers maken het naar onze mening wel erg bont. Het aantal fouten in de tekst is soms zo hoog, dat het Bas en Hayo veel te veel tijd kost om de stukjes te corrigeren of te herschrijven. In dergelijke gevallen kan een lezer beter alleen de letters opsturen, dan maken wij er wel een tekst van. Maar goed, we hopen dat iedereen de boodschap begrijpt en beseft dat er anders geen clubblad meer komt; zonder artikelen geen blad. Zo simpel is het nu eenmaal!

Trouwens, dit clubblad wordt niet alleen door onze leden gelezen, maar ook door andere, bekende MSX'ers. Zo leest Wammes Witkop dit clubblad geregeld, want ook deze trouwe MSX'er dient zich op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in MSX-land. Misschien voor sommigen een kans om een droom te zien uitkomen, namelijk redakteur bij het grootste MSX-tijdschrift van Nederland.

Bas Kornalijslijper & Hayo Rubingh

CLUB-TELEFOON

Nogmaals voor alle duidelijkheid: Het telefoonnummer van de club is: 02290-70618. (Na 23.00 u is de club per modem bereikbaar.)

Indien er niemand aanwezig is, kan er een boodschap op het antwoordapparaat worden ingesproken. Het heeft geen zin om op het oude nummer te proberen iemand te bereiken, ook niet als bovenstaand nummer in gesprek is. Er worden dan mensen lastig gevallen die niets met de club te maken hebben, dus alleen 02290-70618 bellen a.u.b.

B.K.

SUPER-INDEX

SUPER-INDEX is een programma dat bedoeld is om snel programma's (files of diskettes) te vinden in uw softwarebestand. Het programma is geschreven door P. Feddema en K. Kracht.

U moet daarvoor alle diskettes die U in het 'zoek'-bestand wilt opnemen nummeren en deze vervolgens door SUPER-INDEX laten inlezen. Deze bewaart alle gegevens op een speciale schijf, de index-schijf. Wilt U later een file of diskette opzoeken dan hebt U de index-schijf nodig.

Het programma is veilig, omdat het geen gegevens wijzigt op de eigen schijven. Het programma laat zich bedienen uit een hoofdmenu. Er is helaas geen (of een slechte) foutcontrole. SUPER-INDEX springt dan terug in BASIC. (Vervolgens weer opstarten met RUN.) Er gaan gelukkig geen gegevens verloren, omdat alles direct op disk gezet wordt. Ook vermeldt het programma of een diskette enkel- of dubbelzijdig is.

Om gegevens op te zoeken kunt U het SUPER-INDEX-programma of de twee bijgeleverde TOOLS gebruiken. Deze sorteren de gegevens die U hebt opgeslagen en maken er een ASCII-bestand van. Zo kunt U een heel bestand sorteren van A tot Z.

Het programma kost f 25,--, wat zeker niet te duur is, want voor vergelijkbare programma's betaalt U normaal gesproken veel meer. Dit programma wordt door de club op 3 enkelzijdige diskettes geleverd, ieder voorzien van een net etiket. Ook een gedrukte handleiding ontbreekt niet. Voor een ieder met een redelijke software-bibliotheek is dit een leuke aanschaf.

Menno Bot

Grôte skômaak van de harde skoif

'n Kloin jaar leden vroeg me uitgever of ik behalve de jaarlekske Westfrieze spreukekelender ok 'rs 'n boekie voor 'm skroive wou. Deer hew ik toe geloik ja op zoid en deuze winter hew ik de tekst in klad op pepier zet. Hai vertelde me dat ie op de zaak in juni 'n tekstverwerker over had, omdat ie nuwe apperetuur koupe ging. 't Zou meskien wel wat voor moin weze om deer de tekst geloik in te zetten, den hoefde ik niet met velle pepier achter de tiepmesien en was hai mooi vrai van zetwerk.

Dat op 'n zaterdegochend ik nei Enskedé an de reed om 't wonderding (knoppiesbord, tillevisie en 'n grôte kast die snort) op te halen. Hai het toe zo'n beetje uitloid hoe of ik doen most om 'r mee te werken. Ok zee ie dat ie de harde skoif leegmaakt had. Ik bloid op huis an.

Seives perbeerde ik 't ding an de praat te kroggen, dat lukte fluitend. Wel docht ik: hé, wat gek, hai had toch zoid dat ie de harde skoif hillegaar leegmaakt had; as ik 't zo bekoik staat 'r nag van alles op. Dat ik hield op moin menier 'n grôte opruiming en wou dernei beginne te tikken, maar dat rit ging niet deur. Ik kwam niet verder as 't beginbeêld. Alle kere as ik de gehoime kôde intikte, kwam 'r 'Bad command or file name' op 't glas te staan. Wel twuntig keer hew ik 't perbeerd; an, uit, overnuw, maar de hufter wou voor- nach achteruit, ok niet omhoug of omleig. Wat werd ik deer louf van, mense, en ok me boordje begon zweiterig te voelen. Met de pest in me loif hew ik nag diezelfde eivend ientje beld die d'r veul meer keis (boere-, geite- en veertig +) van eten het en toe kwam de aap al gauw uit de mouw: ik had bai de grôte skômaak van de harde skoif met me stomme kop 't hêle WP-pergram d'r uitgooid!

'n Stukkiesskroiver

PAUL BRUGMAN'S PUBLIC DOMAIN

Het was 29 augustus een gezellige drukke dag geweest. Het was jammer dat ik alleen bij de opening kon zijn, maar ik had een uitstekende vervanger (Marco Stoffers), die ik bij deze wil bedanken voor zijn prima bijdrage. Ook staat er nu op elke diskette of deze enkel- of dubbelzijdig is. De inhoud van de PD-bak werd op 29 augustus verdubbeld, omdat er diverse diskettes aan de club werden geschonken, zowel door leden als door andere MSX-clubs.

Voor 'kinderen' tussen 6 en 80 jaar twee mooie aktie-spellen: The Wig en Space Warrior. Beide spellen staan op dubbelzijdige diskettes. Ook hebben we MSX-Paint III en IV al in de bak.

Dan nu de klapper: namelijk THUISBANKIER, een goed boekhoudprogramma voor elk huishouden. Ik gebruik het zelf ook en heb in een paar dagen alle bankafschriften verwerkt. Daarna is het een koud kunstje om te kijken hoeveel je hebt uitgegeven en aan wie. Een must is wel Turbo 7 MHz in verband met de zoek-opties. Indien U een jaaroverzicht wilt hebben van al uw doktersnota's, valt de wachttijd met Turbo 7 MHz wel mee. Natuurlijk kunt U de gegevens uitprinten. Een echte aanrader dus!

Graag zou ik elke nieuwe disk die we gekregen hebben willen bespreken, maar dit is ondoenlijk. Van 80 diskettes is de bak uitgebreid naar 150 diskettes. Elders in dit blad staat nog een artikel over Easy en in het artikel over Zandvoort is ook de nodige PD-software te vinden.

Te vermelden valt nog een dubbelzijdige diskette van de MSX-Club Gouda, genaamd QUASAR-Diskmagazine, verkrijgbaar voor f 5,- bij de PD-bak.

MSX-1 SPELBESPREKING

NEMESIS: Deze keer een gouwe ouwe op het gebied van MSX-spelletjes. De Nemesis-serie bestaat momenteel uit diverse delen die oplopen in moeilijkheid en mogelijkheden. De vloeiende bewegingen, de fraaie karakters en de steeds weer verrassende velden maken de Nemesis-serie tot een van de beste spellen die er voor de MSX gemaakt zijn. Er zijn ondertussen verschillende tips beschreven (o.a. in de MSX-Freak) welke U een heel eind op weg kunnen helpen. De fraaie verpakking en demo en niet te vergeten het fantastische spel maakt deze ROM-cartridge het geld meer dan waard.

Erhard Braas

UITLEG OVER MODEMS, DATABANKEN EN PROGRAMMA'S

Voorwoord:

Ik zal me even voorstellen. Ik ben André Neesen en draai ongeveer vanaf 1985 mee met MSX en Modems. Ik zal dus voor de 'beginners' kort uitleggen wat de mogelijkheden zijn op modem-gebied met de MSX.

Soorten Modems:

Er zijn drie typen modems voor de MSX. Deze zijn in de loop der jaren niet echt veel veranderd. Dit zijn:

- MT-TELCOM 1 + 2
- TELTRON
- PHILIPS NMS 1250/55 of Miniware modems

Naar bevindingen met de huidige BBS'en kan men de TELTRON (mits goede programma's) niet gebruiken. Mocht U daar wel ervaringen mee hebben, laat het dan weten, want de BASIC-BBS (PHILEMON 2.xx tot 3.xx) herkent deze modem niet.

Soorten programma's (terminals):

Er zijn veel terminals gemaakt, gebruikt en verbeterd. Er zijn er echter twee die er helemaal uitspringen. MOD (voor de TELCOM 1 en 2) en PHILTERMINAL (gemaakt door Gamesoft). Met MOD kunt U ANSIE bekijken (kleuren). PHILTERMINAL is geheel in Basic geschreven en is hierdoor vrij makkelijk te gebruiken.

Voor vragen omtrent deze terminal moet U bij Mari van den Broek zijn. Te bereiken 24 uur per dag met modem.

--> THE GAMES BBS: 04120-40358.

Soorten databanken (BBS'en):

Tot nu toe zijn er al heel wat pogingen ondernomen en er zijn er slechts twee overgebleven, de PHILMON 2.XX tot 3.XX en EASTCOAST. Deze is geheel gestopt met programmeren voor modems. Eigenlijk telt deze niet meer mee. P. Feddema heeft een Basic-BBS geschreven en is vanaf versie 3.0 geen PD meer! U moet tevens 30 gulden betalen om dit programma te krijgen. Hiermee steunt U de MS-stichting. Dit is zeker niet te duur voor een hele goede ANSI-BBS. Natuurlijk krijgt U er dan een goede handleiding bij.

Databanken lijst:

U heeft het vast wel eens in de MCM en dergelijke bladen gelezen. U zou dan denken dat er zeer veel BBS'en zijn, maar soms kloppen de gegevens niet meer. Er is maar één goede gecontroleerde lijst en dat is de GS-lijst. Deze wordt altijd de eerste en de vijftiende van de maand nagekeken. Deze BBS-lijst is PD en te verkrijgen bij:

- THE GAMES BBS - Marie van den Broek - 24 UUR - 04120-40358
- MOSH BBS - André Neesen - 24 UUR - 02260-12649

Hierin vindt U een overzicht van de databanken (BBS'en) die 24 uur per dag online zijn en databanken die enkele uren per dag of per aantal dagen online zijn.

Databanken in uw regio:

U zal misschien gaan denken dat U dan de ene na de andere BBS kan bellen. "Hoe zit het met de kosten? Zit ik lokaal of in het dure tarief?" Er is een programma dat het voor U uit kan zoeken. Dit programma heet LOKAAL.BAS en wordt vaak in databanken gebruikt om een actuele BBS-lijst te bekijken. Via uw netnummer wordt er gekeken wie in uw regio zit. Het is een PD-programma en is in diverse databanken te verkrijgen.

Opmerkingen:

Ik hoop dat het allemaal een beetje duidelijk is geworden. Dit is een kleine opsomming wat er gaande is. Er zitten veel voordelen aan maar ook nadelen. Ondanks de vele voordelen spelen tijd en telefoonrekeningen menigeen parten. Wilt U deze kosten drukken, dan zult U je toch moeten weten wie waar zit en wie wat te bieden heeft. Daarom heb ik met mede-sysop's, systeembeheerders van databanken, een groep in het leven geroepen, de N.B.B.B.S. (Nothing But Bulletin Board Systems). Deze helpt de gebruikers zo goed mogelijk met gerichte en goede informatie. Dit is omdat velen in gebreken blijven.

Mocht U nog vragen of problemen hebben, dan kunt U mij bereiken per MODEM.

--> MOSH-BBS (HOOFD NBBBS), NOORD-HOLLAND-NOORD - 24 UUR PER DAG - 02260-12649

Per briefwisseling of spraak:

André Neesen - Korteweide 162 - 1722 VK - Zuid-Scharwoude - 02260-18842

SPELTIPS

Eindelijk zijn er weer een paar speltips binnengekomen. Deze tips zijn dan wel van spellen die sinds 19 september 1992 verkrijgbaar zijn.

Frantic:

Toets tijdens het titelscherm SHIFT, GRAPH en FIRE-B. Nu kan een password worden ingevoerd.

Password: NOSHJE (+ RETURN)

Byzo's big adventure:

Druk tijdens het titelscherm RETURN. Nu kan hier een password worden ingevoerd.

Password level 2: EARTH

Password level 5: SKATE

LET OP!!!!!!
EERSTVOLGENDE CLUBDAG
OP 12 DECEMBER 1992

-- AKTIE - AKTIE - AKTIE - AKTIE - AKTIE - AKTIE - AKTIE --

- Ombouw Philips VG 8235/20:
Dubbelzijdige drive en benodigde elektronica f 250,--
Gratis Turbo 7 MHz (incl. inbouw)

- Philips NMS 8250:
Tweede drive incl. kabel f 175,--
Gratis snelle diskrom

- Philips NMS 8250/55/80:
Bij alle uitbreidingen wordt het geluid i.v.m. SCC en
FM-PAC gratis aangepast.

- Sony HB-F700, NMS 8250/55/80
Turbo 7 MHz incl. inbouw f 85,--
Snelle diskrom f 25,--
Samen incl. inbouw f 110,--

- Philips NMS 8245:
Turbo 7 MHz incl. inbouw f 85,--
Externe B-drive incl. aansluiting f 300,--
Samen incl. inbouw f 325,--

- Dubbelzijdige drive vervangen:
Philips NMS 8245 f 175,--
Philips NMS 8250/55/80, Sony HB-F700/G900 f 150,--
Gratis doosje diskettes.

- SCC-cartridges worden gratis omgebouwd bij iedere
uitbreiding.

BASIC-TIP

Een ASCII-bestand of een tekstbestand uit Tasword MSX-2 of TED kan zoals bekend in MSX-DOS op de volgende wijze worden bekeken:

A>TYPE NAAM.TXT (RETURN)

Waarbij 'NAAM.TXT' de bestandsnaam is.

In BASIC is dit echter ook goed mogelijk, iets dat veel mensen volgens mij nog niet weten. Op de volgende wijze kan een tekstbestand in BASIC worden bekeken:

COPY "NAAM.TXT" TO "CON"

Hierbij is 'CON' een afkorting voor console, wat in dit geval het beeldscherm is. Met de toetscombinatie CTRL+S kan de tekst op elk gewenst moment even worden stil gezet. Voordeel van deze truuk is vooral dat men niet steeds middels CALL SYSTEM eerst naar DOS moet, om daar de tekst te bekijken om vervolgens via het BASIC-commando weer naar BASIC terug te keren.

Hayo Rubingh

MSX-RUILBEURS

Op 12 december 1992 organiseert het bestuur van de MSX-Club West-Friesland naast de normale demonstraties een MSX-computerruilbeurs. De bedoeling is dat er op deze dag hard- en software geruild, verkocht en gekocht kan worden door de bezoekers onderling.

Allemaal hebben we wel cassettebandjes met leuke spelletjes, waar we zelf op uitgekeken zijn of gewoon niet meer gebruiken. Ik denk dat vooral de MSX-1-gebruikers hiervoor zeer veel interesse zullen hebben. Natuurlijk kunnen de originele spellen op disk en ROM ook geruild worden. Uiteraard is het ook mogelijk om hardware te ruilen. Te denken valt aan het ruilen van een printer tegen een geheugenuitbreiding. Dit is natuurlijk maar een voorbeeld, maar boeken, tijdschriften en computers behoren ook tot de mogelijkheden.

VERENIGING OF CLUB?

Van diverse kanten krijgen wij vaak te horen waarom wij geen vereniging zijn. Ook horen wij verscheidene mensen hardop denken of zeggen dat er genoeg verdiend wordt aan de club of meer van dit soort kreten. Om met het eerste te beginnen gaan we de voor- en nadelen eens voor U op een rijtje zetten. Een vereniging is een rechtspersoon die wordt opgericht met een bepaald doel. Een vereniging wordt opgericht bij een notariële akte en deze akte bevat de statuten van de vereniging. Wanneer deze akte wordt goedgekeurd door de notaris volgt de inschrijving in het Verenigingsregister bij de Kamer van Koophandel en fabrieken. Het oprichten van een vereniging kost ongeveer f 500,--. Hierna moet er een bestuur gekozen worden en de taken moeten verdeeld worden. Eén en ander houdt in dat de opgerichte vereniging (de club) alleen kan draaien met leden die dan de verplichting aangaan maandelijks een financiële bijdrage te leveren. Deze bijdrage, waarvoor U dan lid wordt en de vereniging steunt, bedraagt ongeveer f 10,-- per maand. Het is dan aan de penningmeester om al het geld binnen te krijgen. Echter indien we een club blijven met de structuur die we nu hebben, zijn uw kosten ongeveer f 5,-- per clubdag. Deze constructie is vooral interessant voor onze jonge leden en diegenen die van een minimum inkomen leven moeten. Het nadeel is dat de bestuursleden hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de gemaakte schulden. Ik noem bijvoorbeeld de zaalhuur, de aanschaf van soft- en hardware en andere projecten die investeringen vragen. Over het tweede punt kunnen we heel kort zijn. Wij zijn een niet-commerciële club en dat kunt U aan de prijzen zien die wij voor onze produkten rekenen.

Ook kunt U over andere onderwerpen Uw mening kenbaar maken. Op onze volgende clubdag maken wij de uitslag van de enquête bekend.

Paul Brugman

De enquête

1 - Bent U voor de oprichting van een vereniging?

- Indien JA, bent U dan bereid om hiervoor dan meer te betalen?

- Indien NEE, is het voor ons duidelijk dat U het eens bent met deze vorm.

◇ Ja, ik ben voor het oprichten van een vereniging.

◇ Nee, ik ben voor de huidige situatie.

◇ Opmerkingen:

2 - Bent U bereid om ook zelf eens iets te doen voor de club? (B.v. demonstraties, artikel voor het clubblad e.d.)

◇ Ja, namelijk

◇ Nee.

◇ Opmerkingen:

3 - Bent U tevreden met de organisatie op de club-bijeenkomsten?

◇ Ja, omdat

◇ Nee, omdat

◇ Opmerkingen:

4 - Vindt U dat er genoeg te doen en te zien is op de club-middagen?

◇ Ja.

◇ Nee, omdat ik het volgende mis:

5 - Wat vindt U van het clubblad?

◇ De informatie is goed.

◇ De informatie is redelijk, omdat

◇ De informatie is slecht, omdat

◇ De lay-out is goed.

◇ De lay-out is redelijk, omdat

◇ De lay-out is slecht, omdat

6 - Wat vindt U van de hardware die wij U aan kunnen bieden, de kwaliteit (soldeerwerk e.d.) en de levertijd hiervan?

◇ Goede kwaliteit,

◇ Redelijke kwaliteit,

◇ Slechte kwaliteit,

◇ Genoeg aan te bieden,

◇ Te weinig aan te bieden,

◇ De levertijd is snel genoeg.

◇ De levertijd is veel te lang.

7 - Wat vindt U van de software die wij U aan kunnen bieden en de kwaliteit hiervan?

- ◇ Goede kwaliteit,
- ◇ Redelijke kwaliteit,
- ◇ Slechte kwaliteit,

- ◇ Genoeg aan te bieden,
- ◇ Te weinig aan te bieden,

8 - Hoe vindt U de bereikbaarheid i.v.m. vragen over hard- en software (o.a. bestellingen) buiten onze clubdagen om (telefonisch en per modem)?

- ◇ Goed bereikbaar.
- ◇ Slecht bereikbaar,

9 - Kunt U met uw problemen en vragen altijd bij de club terecht?

- ◇ Ja, altijd.
- ◇ Niet altijd, omdat
- ◇ Nee, omdat

Dit enquêteformulier dient zo snel mogelijk ingeleverd te worden. Dit kan op de clubdag of opsturen naar het clubadres. Graag voor 1 december!

den gebruikt om de club meer naar het z'n van de gebruikers te maken.

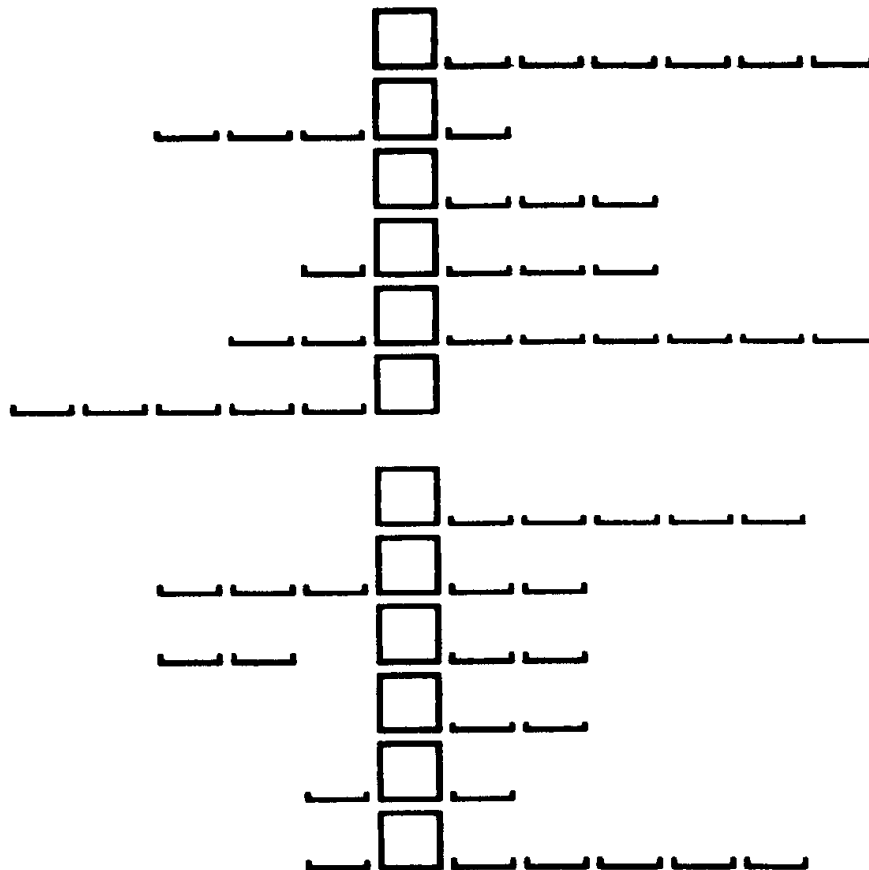
Op- of aanmerkingen wat U gemist hebt in deze enquête:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Eventueel kunt U hieronder uw naam en adres kwijt.

Naam:
Adres:
Postcode + plaats:
Tel.:
Soort computer:

Oplossing puzzel:
(Hiermee zijn leuke prijzen te winnen!!!)

Puzzle

1. Beeldscherm
2. Mogelijkheid om bewegende beelden op te slaan
3. Invoerapparaat
4. Schakel tussen computer en telefoon
5. (Spel) Module
6. Type toetsenbord dat o.a. in NL wordt gebruikt
7. Origineel
8. Japense software fabrikant
9. Geluidsuitbreiding
10. Muziekchip
11. Lichtgevende diode
12. Apparaat waarmee dit blad wordt gemaakt

VERSLAG ZANDVOORT, 19 september 1992

Op 19 september ging de organisatie van MSX-Club West-Friesland op weg naar Zandvoort om daar op de 4de MSX-computerdag de club te promoten. Na anderhalf uur in de auto te hebben gezeten met monitoren en toetsenborden op schoot kwamen we op de plaats van bestemming aan en konden we vervolgens de auto uitladen. De stand van 7½ meter was al snel vol.

Paul en Jeroen Brugman waren Westfrieze PD-software aan het demonstreren. Vincent Ligteringen was zijn eigen House-Party met een Music Module en een Roland Sound-Canvas aan het houden wat als gevolg had dat onze buurman, Kier Kracht (MSX-Club Friesland), watten in zijn oren deed. Bas Kornalijn-slijper had zijn Sony HB-F700P meegenomen. Deze computer is voorzien van 1024 kB, MSX-2+, 2 interne drives, interne FM-PAC, interne MSX-DOS 2.20 en Turbo 7 MHz. Speciaal voor deze dag had Bas er een SCREEN 12 digitizer ingebouwd. Ook hadden we een echte primeur. De sample-chip voor de Toshiba Music Module trok veel bekijks en we kregen diverse modules mee om deze ook om te bouwen. Ook verkochten we MSX-kunst, gemaakt door Jawek Kwakman (Hoorn), clubbladen en tweedehands soft- en hardware.

Echter de stroomvoorziening was slecht geregeld. De hele sporthal met alle computers, monitoren en versterkers was aangesloten op slechts 2 wandcontactdozen. Dus iedere keer de stoppen eruit en het was dan weer stil in de hal. Maar Paul had een oplossing gevonden, zodat wij een wandcontactdoos voor onze eigen stand hadden. Maar bij ons werd er ook weer afgetakt, zodat onze kabel nogal warm werd. Maar goed, dat bleek al snel verholpen te zijn, want van een andere standhouder ging zijn nog opgerolde kabelhaspel in brand.

Op de beurs waren ongeveer 60 standhouders. Ook deelde Hayo Rubingh gratis FAC-diskettes uit. Er waren ontelbare demonstraties en er was zeer veel te koop. Meer dan 2200 bezoekers waren aanwezig en veel Westfriezen wisten onze stand te vinden.

Een kleine selectie wat Zandvoort te bieden had...

- Naam: Frantic

Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2

Afkomstig van: ANMA

Prijs: f 34,95

Korte omschrijving:

Dit is het nieuwste spel van ANMA en is onder andere bij de club verkrijgbaar. Wat het eerst opviel zijn enkele overeenkomsten met NO FUSS, maar dit bleek echter een heel ander spel te zijn.

Vervolgens verschijnt de tekst Amazing ANMA of had dit nu MAZDA moeten zijn? Maar goed, de demo begint. Franc zit een krant te lezen en ziet een advertentie staan, waarin men een butler zoekt. Omdat Franc een ontslagen butler is, kan hij deze baan goed gebruiken. Hij zou dan goed betaald krijgen en goed behandeld worden. Franc begrijpt alleen niet wat er met de grote belevenis bedoeld wordt. Franc gaat meteen solliciteren. Eenmaal aangekomen ziet Franc dat het een heel hoog gebouw is. Franc gaat naar binnen en staat oog in oog met een vreselijk enge man, Earl Cramp. Franc wordt gedwongen om butler te worden, dus U moet Franc helpen om uit het huis van Earl Cramp te ontsnappen.

De hele demo wordt begeleid door schitterende FM-PAC en PSG-muziek. Het is een platvormspel dat het beste te vergelijken is met King's Valley 2 en USAS. Ook elementen van Eggerland zijn in dit spel te vinden. Je loopt met een dienblad boven je hoofd en het is de bedoeling om dit dienblad heelhuids af te leveren bij de gast van Earl Cramp. Hamburgers en toilles

pakken kan je leven verlengen, want er zijn veel gevaren zoals druppels, spiezen uit de grond, drijfzand en kanonnen die kogels afschieten. Ook zijn er vogels die je dienblad kunnen laten vallen. Spinnen en springers maken je het er niet makkelijker op. Knagers zitten echter niet achter je aan, want deze kunnen juist behulpzaam zijn, maar raak ze niet aan! Je staat er niet alleen voor, want overal liggen bommen, waarmee muren zijn op te blazen (HERO). Ook kan je water spugen, maar drink genoeg. Blokken verschuiven om bijvoorbeeld verder te kunnen en om een knager aan het werk te zetten. Vele malen dient het dienblad op de grond gelegd te worden, omdat je met het dienblad een stuk groter bent. Dit spel is eigenlijk één grote puzzel en zal niet zo snel uitgespeeld worden. Hiervoor zijn de passwords en een continuefunctie.

Het geheel zit in een grote doos met kleurenkift en Nederlandse handleiding. Dit spel moet iedereen aanschaffen!!

- Naam: Sunrise Picturedisk 3
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Stichting Sunrise
Prijs: f 5,-- (Public Domain)
Korte omschrijving:

Deze disk bevat een achttal demo's van verschillende MSX-groepen. Aardig is het menu, waarin de gebruiker via een doolhofspel de verschillende demo's kan starten. De volgende demo's zijn op de disk aanwezig:

- Bozo's big adventure
- Squeek-promo three
- Megadoom-promo
- Franti
- SSHD-demo
- Impact House-Disk
- BCF-promo
- Intro-demo van Sunrise

- Naam: MEG
medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Flying bytes
Prijs: f 5,-- (Public Domain)
Korte omschrijving:

De zoveelste demo voor MSX-2. Toch bevat deze disk een aantal nieuwe mogelijkheden die we nog niet eerder hebben gezien, zoals het animatiefilmpje tussen de verschillende demo-onderdelen door. Ook de videoclip, behorende bij het HOUSE-nummer Poing, is erg origineel. De muziek, gemaakt met FAC Soundtracker, is ook in een apart menu aan het einde van de demo te beluisteren.

- Naam: House disk #1
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Impact
Prijs: f 12,50
Korte omschrijving:

Zoals de titel al zegt is deze disk alleen geschikt voor de echte HOUSE-freaks. U wordt meteen al opgezaald met XTC-pillen begeleid door een zeer goed nageemaakt HOUSE-nummer. Deze disk bevat maar liefst 14 HOUSE-nummers, die afgespeeld kunnen worden via een HOUSE-player een in knalroze kleur. Maar heeft U FAC Soundtracker Pro, dan kunt U de muziek ook met dit programma afspelen. De muziek bevat veel samples en volgens de HOUSE-kenners staan er echte HOUSE-nummers op, maar er zijn er ook bij die niet uit deze tijd zijn.

- Naam: Music disk #4
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Impact
Prijs: f 12,50
Korte omschrijving:

Dit is alweer de vierde muziek-verzameldisk van Impact. Ook deze begint met een introscherm begeleid door een 'Jungle-sound'. Ook op deze disk zijn 14 muziekstukken te beluisteren. Deze muziek kan met de 'player' afgespeeld worden, maar ook met FAC Soundtracker. Gitaarsolo's en diverse vreemde effecten maken de muziek tot een lust voor het oor. Pulsar is geen onbekende en klinkt uitstekend met de samples. Copacabana en vele andere nummers zorgen ervoor dat deze disk bij iedere muziekliefhebber welkom is.

- Naam: Musix disk Gold
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Impact
Prijs: f 15,--
Korte omschrijving:

Deze diskette is niet voorzien van een geprint etiket, maar de handtekeningen van de makers staan op de disk. Ook werd er bij de aanschaf vermeld dat dit een 'special limited edition' is. De oplage is slechts 40 stuks en is niet meer te verkrijgen. Deze diskette is een verzameling van muziek die al op de vorige drie muziekdiskettes gestaan heeft. Dit zijn de 15 beste nummers (volgens Impact). Op deze disk vinden we onder andere: MAMA van Genesis, I want to break free van Queen, Out Run en Rocky's theme.

- Naam: FAC/TBW PRO SERVICE DISK (KADOOTJE)
Medium: 1 * 1DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: FAC/TBW
Prijs: Gratis (Public Domain)
Korte omschrijving:

In Zandvoort werd een nieuwe disk van de FAC, in samenwerking met TBW, verspreid. Op deze disk staat onder andere een afspeel-routine voor FAC Soundtracker Pro. Deze afspeler kan bijvoorbeeld in BASIC gebruikt worden om Pro-muziek af te spelen (dus ook MIDI). Verder treffen we op de disk een aantal voorbeelden aan, die het gebruik van de afspeler demon-

streren. Voor de programmeur is een aantal machinetaal sourcecodes aanwezig. Deze routines zijn vrij te gebruiken. Ook interessant is het tekstbestand waarin het FAC-muziek-formaat beschreven staat.

Ook voor de niet-programmeur is de disk interessant, omdat de disk een aantal nieuwe drivers bevat voor FAC Soundtracker Pro, namelijk voor de Yamaha PSS480, de Roland TR626 (drumcomputer) en de DSK80. De afspeler maakt naast de drivers voor de MIDI-apparatuur gebruik van zogenaamde equipment-drivers. Dit zijn aansturingprogramma's voor de diverse MSX-muziek-uitbreidingen. Zo zijn er equipment-drivers voor de Music-Module en de PSG op de disk aanwezig. Hierdoor wordt het mogelijk om Soundtracker muziek ook op de PSG af te spelen. Voor programmeurs is documentatie over het aanmaken van deze drivers aanwezig.

Dat de FAC meer doet dan alleen muziekprogramma's schrijven bewijst de SUPIMP-TSR voor de Philips NMS 8280, waarmee te allen tijde de superimpose-mogelijkheid van deze computer aan en uit kan worden geschakeld. Dus bijvoorbeeld video of TV kijken met TED als voorgrond is geen probleem meer. Een aantal BBS'en hebben de inhoud inmiddels in hun systeem opgenomen. Wie niet over een modem beschikt kan de disk ook bij Paul Brugman verkrijgen.

- Naam: Bozo's big adventure

Medium: 1 * 2DD

Afkomstig van: Stichting Sunrise/Cain

Prijs: f 29,95

Korte omschrijving:

De verpakking van het spel evenals de handleiding zijn goed verzorgd. In de handleiding (ook achter op de doos) wordt het verhaal verkondigd. De doos is vrij groot; Games Collection 2 formaat. Helaas is de covertekening vrij onduidelijk. Wel is het etiket zeer goed (het welbekende 4-kleuren etiket dat Sunrise toepast).

Het verhaal in het kort:

Je bent een vakantieganger, BOZO, die uit nieuwsgierigheid de pyramide van Ramses III betreedt, omdat daar veel mensen verdwenen zijn. Eenmaal binnen beveelt een duister figuur je om een Magisch Kruis te zoeken en deze naar de opperdrager te brengen. Het kruis ligt in één van de vijf velden, waarna je het naar de opperdrager moet brengen die in het laatste veld zit. BOZO schijnt dom genoeg te zijn om deze taak te volbrengen en zo zijn vrijheid te herwinnen.

Verder wordt in de handleiding vermeld hoe er gespeeld moet worden.

Na het opstarten krijgen we het logo van de makers en de titel in het groot. Na op de spatiebalk te hebben gedrukt, krijgen we het verhaal nog eens in het Engels begeleid door goede muziek en aardige graphics. Het is niet mogelijk om tijdens de intro terug te keren naar het titelscherm en zo het spel opstarten. Maar goed, als je gelijk wilt spelen, moet je naar het PASSWORD-MENU, waarmee het mogelijk is in veld 1 te starten of m.b.v. een password in een ander veld te continueren.

De muziek van het spel is, mits een FM-PAC of een MSX-AUDIO aanwezig, goed. Zonder deze luxe kunnen we alleen genieten van de beperkt aanwezige geluidseffecten via de PSG. Via de MSX-audio krijgen we samples te horen als geluidseffecten.

Het spel is volgens het 2D plateau-principe opgebouwd. Je kunt naar andere plateaus toe d.m.v. ladders. Een world bestaat uit vele schermen, waardoor dit spel niet zomaar uitgespeeld kan worden. Er zitten gedeelten in het spel waar je niet kan zien waar je loopt, dat is dus even puzzelen. Ook wordt het leven van BOZO bemoeilijkt door enige vijanden die rondlopen of rondstuiten. Het is niet mogelijk over deze vijanden te springen en soms moet er verplicht doorheen gelopen worden om verder te kunnen. Veel schatkisten geven je items of letters. Steeds als je iets pakt wordt er een 'MESSAGE' vertoond die je iets vertelt over wat je gepakt hebt of wat je er mee kunt doen. Ook als je geraakt wordt door een vijand krijg je zo'n message. Een ander spelelement is het gebruik van pijlen, zodat je daar maar vanuit één kant langs kan. Door dit en het gebruik van plateaus, die verdwijnen als je er op loopt, wordt van BOZO'S BIG ADVENTURE een echte adventure gemaakt, waarin vrij veel gepuzzeld moet worden.

Grafisch gezien zou er nog wel het een en ander verbeterd kunnen worden. BOZO heeft veel kleuren, maar de vormgeving ervan is vrij amateuristisch. Ook is het soms onduidelijk of je ergens wel doorheen kunt of niet. Maar gelukkig, na één keer uitproberen krijg je het snel onder de knie. Leuk zijn de animaties wanneer je bijvoorbeeld getransporteerd wordt.

Het item-menu, wat onderin zichtbaar is, geeft de status aan. Er staat hoeveel power-capsules je bezit, hoeveel fluiten je hebt om slangen te verjagen. Ook zijn er items om sneeuwpoppen te laten smelten en een paraplu om je nog hoger te kunnen laten vallen. Met een JUMP-UP kan verder gesprongen worden.

Algemene conclusie: Ik (André) heb nog maar een paar velden gezien, daarom verwacht ik ook dat er nog meer leuke dingen in verwerkt zijn. De muziek van BOZO'S BIG ADVENTURE is goed, de graphics zijn wat minder, maar het spelidee is leuk en de speelbaarheid is goed.

- Naam: The Golden Power Disc #1
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Emphasys
Prijs: f 7,50 (Public Domain)
Korte omschrijving:

Dit is het eerste diskmagazine van Emphasys (een nieuwe club uit de omgeving van Putten). De vormgeving ziet er goed uit, maar alleen vindt U pas in een van de submenu's de bedieningsuitleg van het programma. Zeer veel informatie, maar alleen de uitlatingen naar derden kan wel wat subtieler. Men tracht ook wat humor te brengen (niet echt gelukt). De disk is Public Domain en zal in de PD-bak verschijnen. In het software-menu vindt U de muziek die op de disk gebruikt

wordt en een spelletje dat door de achtergrondkleuren wat onduidelijk is. Haal deze disk uit de PD-bak en oordeel zelf.

- Naam: The Golden Power Disc #2
Medium: 1 * 2DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Emphasys
Prijs: f 7,50
Korte omschrijving:

Met de tweede disk van Emphasys heeft de redactie van dit magazine haar belofte niet waargemaakt. Zij beloofde namelijk een printeroutine en nog wat andere mogelijkheden. Het is jammer dat de woordkeus van sommige redactieleden bij het bekritisieren van derden te wensen over laat. Op deze manier maken zij van een goed magazine een minderwaardig iets. En alweer heeft dit magazine een grote hoeveelheid informatie waarin alle wetenswaardigheden te vinden zijn. De teksten kunnen alleen wel wat korter, want soms krijg je het idee dat ze wat schrijven om maar te schrijven. Ook in het software-menu vind je weer alle muziek en een spelletje waarbij je moet proberen om drie figuurtjes op één lijn te krijgen, waarna deze vervolgens verdwijnen. Al met al een redelijk diskmagazine.

- Naam: Moonblaster
Medium: 3 * 1DD, vanaf MSX-2
Afkomstig van: Stichting Sunrise
Prijs: f 49,95
Korte omschrijving:

Alweer een muziekprogramma, maar deze ziet er toch weer anders uit dan Soundtracker. Met Moonblaster kan men stereogeluid verkrijgen door een FM-PAC(K) en een Music Module te gebruiken.

Het programma werkt met patterns en positions en de kleuren en karaktersets kunnen naar eigen inzicht ingesteld worden. Het programma werkt met verschillende menu's die men kan verkrijgen door één van de functietoetsen te bedienen.

Een minpunt van dit programma is dat de noten en dergelijke van boven naar beneden ingevoerd moeten worden. Met Moonblaster kan ook FAC Soundtracker-muziek ingeladen worden, maar de kwaliteit leek wel minder te worden.

Wanneer U al in het bezit bent van een muziekprogramma dan zal dit programma waarschijnlijk niet zoveel toevoegen aan extra mogelijkheden. Hebt U nog geen muziekprogramma en wilt U meer uit uw FM-PAC(K) en/of Music Module halen, dan is dit programma zeker de moeite waard.

Het programma wordt met een duidelijke handleiding geleverd en zit net als Bozo'z big adventure in een grote doos.

Dit is slechts een gedeelte van de nieuwe software die in ons eigen land is ontwikkeld. De programma's zijn door de

organisatie en enkele leden meegenomen uit Zandvoort. Door een goede samenwerking is dit artikel tot stand gekomen.

Bas Kornalijslijper
Hayo Rubingh
André Ligthart
Vincent Ligteringen
Willem Hagting en Sandra Ruwiel
Menno Bot

MSX-INTRODUKTIEBOEKJE

Een gids voor beginnende MSX'ers, samengesteld door MK, PTC, HCC MSX en MSX Computer Magazine. Dit 60 pagina's tellend boekwerkje bevat zeer veel informatie voor zowel de beginnende als de gevorderde MSX'er. Zo vinden we in dit boekje een redelijk compleet overzicht van MSX-adressen en een overzicht van alle BASIC-commando's. Andere onderwerpen die behandeld worden zijn: constanten en variabelen in MSX-BASIC, foutmeldingen, kleurcodes en operatoren. Tot slot een aantal korte listings die de mogelijkheden van het MSX-systeem demonstreren. De prijs is slechts f 1,--, dus dit is volgens ons een verplichte aanschaf. Het beginnersboekje is onder andere verkrijgbaar bij de club.

Hayo Rubingh

OMBOUW TOSHIBA MUSIC MODULE

Zoals bekend is het niet mogelijk om met de Toshiba Music Module samples op te nemen en af te spelen. Ook het gebruik van CALL-commando's in BASIC gaat mis wanneer U deze module in de computer steekt. Aan die nadelen kan nu een einde worden gemaakt door een ombouw, ontwikkeld door MSX-Club West-Friesland.

Voor het afspelen van samples, wordt er een RAM-chip bijgeplaatst. Het maken van samples is dan nog niet mogelijk. Hiervoor moet de module namelijk van een microfoon-ingang worden voorzien. Deze ingreep is waarschijnlijk binnenkort ook mogelijk. Het CALL-commando-probleem wordt opgelost door de Music Module van een schakelaar te voorzien. Hiermee wordt het ROM aan- en uitgeschakeld.

Ik (Menno) heb de module opengehaald om het soldeerwerk te bekijken. Hier is niets op aan te merken, ondanks het feit dat het bijplaatsen van een RAM-chip niet gemakkelijk is. We hebben de aangepaste module getest met FAC-Soundtracker, wat nu zonder problemen werkt.

PRIJZEN:

RAM-chip 32 kB	f 40,-
ROM-schakelaar	f 10,-

Totaal	f 50,-

Het PRINT USING-commando

MSX-BASIC bevat voor het netjes weergeven van getallen het PRINT USING-commando. Dit commando werkt grotendeels hetzelfde als het gewone PRINT-commando, met als groot verschil dat een getal op verschillende manieren kan worden weergegeven, zoals bijvoorbeeld de wetenschappelijke notatie.

In de STRING (het gedeelte tussen "") moet men hekjes invoeren voor elk cijfer in het getal. Daarachter moet men een getal of een variabele plaatsen. De computer zet het getal dan bij uitvoer op de positie van de meest rechtse hekjes en gaat zo naar links toe. Wanneer het getal uit een kleiner aantal cijfers bestaat dan in de STRING ingevoerde hekjes, wordt het getal rechts geplaatst en links worden ontbrekende ruimtes ingevuld met spaties. Voer voor de duidelijkheid het volgende programma maar eens in.

```
10 FOR F=1 TO 10
20 READ A
30 PRINT USING "####";A
40 NEXT F
50 DATA 10,9,165,1256,52,5600,8,966,10.56,10000
```

De eerste regel zorgt voor een lus die de instructies op regel 20 en 30 tienmaal herhaalt. De tweede regel leest de getallen in en zet deze in variabele A. De getallen zijn afkomstig uit dataregel 50. Regel 30 plaatst de getallen op het scherm en regel 40 is het einde van de lus.

Als alles goed gaat, verschijnt het lijstje getallen in een kolom. Wanneer het getal iets achter de komma heeft staan (bij de computer de decimale punt) en dit niet in de STRING staat aangegeven, rondt de computer het getal achter de komma af (0,5 en hoger naar boven). Dat is te zien bij het één na laatste getal. De rest kan worden meegenomen in de STRING door er een decimale punt in te typen plus het aantal hekjes voor het aantal cijfers achter de komma. Wanneer het aantal cijfers achter de komma in de variabele kleiner is, wordt de rest aangevuld met nullen. Typ bijvoorbeeld eens in:

```
30 PRINT USING "####.##",A
```

RUN het programma weer. Alle getallen zijn nu op 2 decimalen na de komma afgerond. Bij het laatste getal verschijnt er een procent-teken voor, omdat het getal te groot is.

Door een komma in de STRING te zetten voor de decimale punt, worden er om de duizendtallen komma's in de getallen geplaatst.

Bijvoorbeeld: PRINT USING "###,###,###.##";1000000.95 er verschijnt dan: 1,000,000.95

Menno Bot

OP DE SCHAPPEN...

In deze rubriek vindt U de clubprodukten en de produkten die uit voorraad leverbaar zijn. Het kan gebeuren dat een artikel niet meer in voorraad is en besteld moet worden. De levertijd bedraagt dan slechts één week.

Software:

- Nooh (ANMA, MSX-2, 1 * 1DD)	f 29,95
- Super index (MSX-2, 3 * 1DD)	f 25,--
- Frantic (ANMA, MSX-2, 1 * 2DD)	f 34,95
- Sound Gallery (MCEV, MSX-2, 1 * 2DD)	f 7,50
- Quinch (MCEV, MSX-2, 1 * 2DD)	f 7,50
- Magnar (MSX-Club Gouda, MSX-2, 3 * 1DD)	f 45,--
- Megadoom (MSX-Club Gouda, MSX-2+, 2 * 2DD)	f 40,--

Hardware:

- 1024 kB externe memory-mapper	f 300,--
- 2048 kB externe memory-mapper	f 400,--
- 4096 kB externe memory-mapper	f 650,--
- Turbo 7 MHz print incl. inbouwschema	f 65,--
- Dubbelzijdige disk-drive voor inbouw	f 150,--
- Externe dubbelzijdige B-drive (in behuizing, met voeding en kabel)	f 250,--
- 34-aderige kabel voor drive	f 25,--
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module	f 25,--
- Snelle diskrom voor Sony HB-F700	f 25,--
- Snelle diskrom voor Philips NMS 8250/55/80	f 25,--
- Systeemrom voor dubbelzijdig gebruik (8235/20) (Deze ROM is ook nodig voor Turbo 7 MHz in een Philips 8235/20 en 8245.)	f 25,--
- FM-Stereo-PAK	f 140,--
- MSX-DOS 2.20	f 60,--
- Diskettes (10 stuks)	f 11,--

Clubbladen:

- MSX-Club West-Friesland nr. 1	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 2	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 3	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 4	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 5	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 6	f 2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 7	f 2,50
- MSX-Freak nr. 1 (52 blz.)	f 3,50
- MSX-introductieboekje	f 1,--

De bovenstaande bedragen gelden wanneer U een bestelling op één van de clubdagen of op het 'bekende' adres ophaalt. Wilt U de bestelling via de post ontvangen, dan zijn alle bedragen exclusief portokosten.

U kunt uw bestelling telefonisch of schriftelijk doorgeven.

Prijswijzigingen onder voorbehoud.

Te koop: SONY HB-10P MSX-1 met diverse spellen en DAEWOO DPC 200 MSX-1 met diverse spellen. Beide f 60,-- per stuk. Tel.: 023-270101 (tot 22.00 u en daarna modem).

Te koop: Sony kleuren-monitor met diverse aansluitingen en Philips TV-tuner. Info bij de club.

Te koop: Checkmark memory-mapper 1024 kB, f 175,--. Tel.: 023-270101 (tot 22.00 u en daarna modem).

Te koop: Sanyo MPC-100 MSX-1 computer met 50 cassettes. Vaste prijs: f 100,--.

Te koop: buizen-linear voor o.a. 27 MC zenders en geschikt voor Packet Radio. Brexi BRL-200. Info bij de club.

Te koop: Sony HB-G900D, 1024 kB RAM, RS-232 en superimpose. f 600,--. Tel.: 079-522970.

Te koop: MSX-1 computer, datarecorder, cassettes met spelletjes en leerprogramma's, Nederlands leerboek en joystick. Alles voor f 175,--. Tel.: 02290-34750.

Te koop: Philips FMS 8260, MSX-2+, 256 kB en 2 DS-FDC drives f 1200,--. Tel.: 010-4814725.

Te koop: Disc-Station #8 met CD-single f 60,--. Ook Disc-Station #9, #10, #13, #15, #18 en #28. f 40,-- per stuk. Tevens Bubble Bobble voor MSX-1 voor f 25,--. Tel.: 02290-70618.

Te koop: Sony HB-F700P, MSX-2+, 512 kB, Turbo 7 MHz, externe DOS 2.20, externe B-drive. f 750,--. Tel.: 079-522970.

Gezocht: General Electric printer. Tel.: 02285-13009.

Bel eens met BBS Tribute Base. Dit BBS staat vol met songteksten, screen 12 plaatjes en actuele (rock-)info. Tribute Base is online van zondag t/m woensdag van 22.00 tot 23.30 u en van donderdag t/m zaterdag van 22.00 tot 24.00 u. Bel dus eens op bovengenoemde tijden 058-662533. De sysop van deze BBS is Klaas de Wind.

LET OP!!!!!!
EERSTVOLGENDE CLUBDAG
OP 12 DECEMBER 1992